

LØRENSKOG KOMMUNE

Sentraladministrasjonen

Planavdelingen

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Saksbehandler: Bjørn Torp

Direkte telefon: 67 93 40 60

Deres ref.:

Vår ref.: 07/467 - 21/07/31020

Klassering: K11

Dato: 05.11.2007

Høringsbrev: Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - Uttalelse fra Lørenskog kommune

Det vises til brev, datert 26. juni 2007, vedrørende ovennevnte.

Lørenskog kommunestyre behandlet saken, sak nr. 088/07, i sitt møte den 31.10.07. Vedtaket lyder:

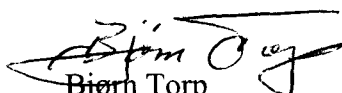
1. *"Lørenskog kommune er av den oppfatning at dagens praksis for forvaltning av Marka bør fortsette, og ønsker ikke at det utarbeides ny lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).*

Lørenskog kommune ønsker å opprettholde eksisterende reguleringsplaner innenfor Marka, og at endret arealbruk kun kan skje gjennom behandling av kommuneplan eller reguleringsplan.

2. *Dersom departementet likevel skulle ønske å fremme lovforslaget for behandling i Stortinget, ønsker Lørenskog kommune at kommunens høringsinnspill, vedlegg 6, vedrørende sekundært forslag til innstilling – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), datert 11.10.07, innarbeides i den nye loven."*

Vedlagt følger saksframstilling m/vedlegg 6 (sekundært forslag til innstilling – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), samt særutskrift av møtebok.

Med hilsen

Bjørn Torp
miljøvernsjef

Postadresse:
Rådhuset
1470 Lørenskog

Besøksadresse:
Rådhuset
1470 Lørenskog

Bankgiro: 1628 05 91045
Internett: www.lorenskog.kommune.no
E-post: postmottak@lorenskog.kommune.no

Telefon: 67 92 95 00
Telefaks: 67 92 98 10

Utvalg	Saksnummer	Møtedato
Kommunestyret	088/07	31.10.2007

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - Høring

Vedlegg:

1. Brev fra Miljøverndepartementet, datert 26. juni 2007, vedrørende høringsbrev: Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).
2. Notat utarbeidet av Miljøverndepartementet vedrørende utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).
3. Notat utarbeidet av Regionkontor landbruk v/Knut Samseth og Terje Hoel, datert 13.09.07, vedrørende uttalelse til høringsutkast om markalov.
4. Forskrift om rikspolitisk bestemmelse om midlertidig markagrense for naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), fastsatt ved kongelig resolusjon 29. juni 2007.
5. Detaljkart over Oslomarka som viser de aktuelle områdene hvor den rikspolitiske bestemmelse gjelder.
6. Sekundært forslag til vedtak – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

1. Miljø- og samferdselsutvalgssak nr. 049/07 m/vedlegg fra møtet den 27.09.07 vedrørende utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - Høring.

Saksopplysninger:

Det vises til brev m/vedlegg fra Miljøverndepartementet (vedleggene 1 og 2), samt til miljø- og samferdselsutvalgssak nr. 049/07 den 27.09.07 vedrørende samme sak. Vedtaket lyder:

”Innspillet fra Mariann S. Thorvaldsen følger protokollen:

Fremskrittpartiet støtter Landbrukssjefens uttalelse til Høringsutkast om markalov (vedlegg 3) med noen tillegg:

§ 15 RÅDET FOR MARKASAKER (MARKARÅDET):

Regionkontor Landbruk mener at jord- og skogbruksfaglig ekspertise fra kommune og grunneiere bør sitte i rådet for også å sikre Brukermedvirkning.

SAMMENFATNING

- *Jord- og skogbruksfaglig ekspertise og grunneiere bør sitte i Markarådet.”*

Som det framgår av høringsbrevet er hensikten med lovutkastet å sikre grensene for naturkvalitetene i Marka i et langsiktig perspektiv.

Høsten 2005 gikk Regjeringen i Soria Moria-erklæringen inn for å innføre et særskilt lovfestet vern av Oslomarka og andre bymarker.

Med dette som bakgrunn har Miljøverndepartementet utarbeidet utkast til en egen lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Hovedtrekkene i utkastet er utarbeidet i nært samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, som har deltatt i en arbeidsgruppe sammen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus. I tillegg har det vært drøftinger i et kontaktforum med representanter for lokale myndigheter, friluftsliv- og naturvernorganisasjoner, skogbruket og de fastboende. Det har også vært holdt møter med berørte kommuner underveis i arbeidet.

Den 25. juni 2007 ble utkast til markalov lagt fram. Miljøverndepartementet (MD) har i brev av 26. juni sendt utkast til lov om Marka på offentlig høring. Høringsfristen er satt til den 15. november 2007.

Hovedutfordringen i Marka, som ligger i fem fylker og 19 kommuner deriblant Lørenskog, er å unngå utbygging som vil redusere dagens tilgjengelige markaområde. Hovedinnhold i lovutkastet er som følger:

Formål:

Formålet med den nye markaloven er å bevare et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø i Marka og sikre områdets spesiell verdi for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Samtidig skal det tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål.

Loven avklarer flere uklare forhold i tilknytning til friluftslivsmål i Marka. Den gir også mulighet for en bedre forvaltning i viktige friluftsområder.

Grenser:

Etter at loven er vedtatt skal grensene fastsettes av Kongen. Forslag til endelige grenser skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn på vanlig måte. Inntil grensen kan fastsettes med hjemmel i ny lov, ble en midlertidig grense fastsatt gjennom rikspolitisk bestemmelse (RPB) etter plan- og bygningsloven den 29. juni 2007 (vedlegg 4). Lovforslaget er tenkt å sikre grensene og naturkvalitetene i Marka i et langsiktig perspektiv.

For Lørenskogs del vil både Østmarka og Gjelleråsmarka omfattes av loven.

Myndighet:

Miljøverndepartementet er øverste myndighet for loven. Departementet tar stilling til søknader om dispensasjoner fra forbudet mot etablering av offentlig infrastruktur, og kan behandle søknader som krever samordning eller nasjonale hensyn. Fylkesmannen behandler søknader om å anlegge, rydde, merke og preparere større stier og løyper fra offentlige myndigheter og organisasjoner. Kommunene har myndighet til å behandle søknader om

dispensasjon fra forbudet om bygge- og anleggstiltak, etablering av idrettsanlegg, stier og løyper, og om motorferdsel.

Generelt forbud mot bygge- og anleggstiltak:

Som utgangspunkt foreslås det et generelt forbud mot bygge- og anleggstiltak innenfor markagrensen. Forbudet er i lovutkastet utformet som en videreføring av det forbudet som følger av gjeldende kommuneplaner vedtatt etter plan- og bygningsloven. Det betyr at tiltak som gjelder annet enn landbruk, naturvern og friluftsliv som utgangspunkt er forbudt. Grensene for hva som anses for landbruksvirksomhet er omtalt i veileder T-1443. Bestemmelsen gjelder foran eldre reguleringsplaner og bebyggelsesplaner med rettsvirkning når ny lov trer i kraft. Nye planer kan bare vedtas innenfor nærmere angitte rammer.

Idrettsanlegg og anlegg av løyper og stier:

Det foreslås egne bestemmelser med nærmere retningslinjer for etablering av idrettsanlegg og anlegg av løyper og stier. Det kreves tillatelse fra kommunen etter markaloven. For anlegg av *større* løyper kreves det i tillegg reguleringsplan etter plan- og bygningsloven.

Offentlig infrastruktur:

Det foreslås en egen bestemmelse om etablering av offentlig infrastruktur som veier, kraftproduksjonsanlegg, kraftledninger, vannforsyningssystemer m.m. Dette krever dispensasjon fra departementet etter markaloven og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Unntatt fra kravet til reguleringsplan er tiltak som krever konsesjonsbehandling. Vedlikehold eller utbedring kan imidlertid utføres uten tillatelse etter markaloven.

Motorferdsel:

Det foreslås egne regler om motorferdsel i utmark samt en hjemmel for å kunne begrense kjøring på private veger i Marka. Reglene vil gjelde istedenfor og vil være noe strengere enn gjeldende motorferdsellov med forskrifter.

Dispensasjon:

Ut over tiltak som beskrevet over kan bygge- og anleggstiltak bare foretas etter dispensasjon i medhold av markaloven. Loven stenger dermed for reguleringsplaner for andre formål enn idrettsanlegg og større løyper samt offentlig infrastruktur. Det foreslås en egen dispensasjonsbestemmelse med kriterier for dispensasjon, og det kreves ikke dispensasjon fra plan- og bygningsloven i tillegg.

Klager på kommunale vedtak:

Loven skal legge til rette for en helhetlig og samordnet forvaltning av Marka. Ettersom kommunene fortsatt skal ha betydelig myndighet innenfor sine markagrenser, er det behov for en instans som kan sørge for denne samordningen. Det foreslås derfor at klager på kommunale vedtak skal avgjøres av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Skogbruk og særskilt vern:

Skogsdriften foreslås fortsatt regulert av skogbruksloven med tilhørende forskrifter. Restriksjonsnivået for skogbruket skal stort sett være det samme som nå, men det vil bli en hjemmel i markaloven for at avgrensede områder kan vernes av hensyn til friluftslivet. I slike områder vil det kunne gis nærmere vernebestemmelser, også om skogsdrift, dersom det er nødvendig av hensyn til friluftslivet. Økonomisk tap skal erstattes etter alminnelige rettsgrunnsetninger.

Samordning over kommunegrenser eller nasjonale hensyn:

Dersom en sak krever samordning over kommunegrenser eller nasjonale hensyn tilsier det, kan saken behandles av departementet. Loven har også en adgang for departementet til å utarbeide plan på regionalt nivå etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Tilsyn og kontroll:

Det foreslås bestemmelser om tilsyn og kontroll med tilhørende sanksjonsbestemmelser der Statens naturoppsyn (SNO) gis tilsynsansvar i tillegg til kommunene. For øvrig inneholder lovutkastet bestemmelser om et eget markaråd som kan ivareta en ombudsmannsfunksjon i Marka.

Vurdering:

Rådmannen er av den oppfatning at ny markalov, dersom den blir vedtatt, vil kunne få stor betydning for Lørenskogsamfunnet. Dette fordi nesten 64 % av kommunens areal ligger i Marka. Ny markalov vil ha betydning for bl.a. de fleste av kommunens administrative enheter, grunneiere og de ulike brukerne av Marka. Av den grunn har det vært viktig å ha gjennomført en bred høringsrunde internt i kommuneadministrasjonen så vel som i en tidlig fase å gi mulighet for politiske innspill. I denne forbindelse vil rådmannen vise til miljø- og samferdselsutvalgssak nr. 040/07 den 30.08.07, vedlegg 3, som omhandlet fylkesmannens uttalelse vedrørende utkast til rikspolitiske bestemmelser (RPB) for naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Forskriften om rikspolitiske bestemmelse for naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) trådte i kraft den 29. juli 2007 (vedlegg 4 i denne sak). I saksframlegget, sak nr. 040/07, ble det vist til at den nye markaloven var sendt kommunene til uttalelse med høringsfrist den 15. november 2007, samt at rådmannen gjorde oppmerksom på at det seinere ville bli lagt fram en egen sak om markaloven.

Rådmannen vil også vise til at miljø- og samferdselsutvalget behandlet lovutkastet, sak nr. 049/07, den 27.09.07. Til denne saken hadde ikke administrasjonen mulighet til å lage en fullstendig saksframstilling, men utvalget hadde de nødvendige saksdokumenter tilgjengelig. På grunn av tidspress har det ikke latt seg gjøre å fremme saken for planutvalget forut for kommunestyrets behandling.

Rådmannen ser at lovutkastet vil kunne få betydning for kommunens framtidige forvaltning av Marka innen bl.a. følgende områder:

- Jord- og skogbruksdrift innenfor markagrensa.
- Mulighet for utvidelse av eksisterende virksomhet innenfor markagrensa.
- Oppfølging av plan- og bygningsloven og bruk av dispensasjoner, jf. også gjeldende reguleringsplaner innenfor markagrensa.
- Bruk av friområder som reguleringsformål i Marka.
- Tilrettelegging for friluftsliv og turisme innenfor markagrensa.
- Teknisk infrastruktur innenfor markagrensa.
- Bruk av motoriserte kjøretøyer på vei og i vann for tjenesteoppdrag i Marka.

Lovtekst og merknader til den enkelte bestemmelse går fram av vedlagte lovforslag og gjengis ikke i saksframlegget.

Rådmannen vil også vise til at markaloven vil gi hjemmel for å fastsette endelig markagrense ved forskrift. Den endelige markagrensen kan avvike noe fra den midlertidige grensen. Grensen vil bli fastsatt i dialog med berørte kommuner, og når dette eventuelt blir avklart, vil det bli laget en sak om markagrensen til kommunestyret.

Lovens formål:

Lovens formål kan sies å være i samsvar med flere av de målene som er nedfelt i kommuneplanen for Lørenskog som ble vedtatt den 9. mai 2007, jf. bl.a.:

- Mål for utvikling av grøntstrukturen: *"Lørenskog kommune skal utvikle en grønnstruktur som kan gi befolkningen attraktive og tilgjengelige tur-, oppholds- og friluftsområder så vel i nærmiljøet som i markaområdene og i kultur- og naturlandskapet for øvrig."*
- Mål for utvikling av landbruksarealene: *"For å ivareta hensynet til framtidige generasjoner behov for jordressurser til matproduksjon, samt dempe utbyggingspresset på jord- og skogarealene, skal Lørenskog kommune satse på fortetting og utfylling innenfor eksisterende tettsted. Arealenes kulturlandskapskvaliteter og betydningen for det biologiske mangfold skal sikres gjennom tiltak som stimulerer til at det blir drevet et variert og mangfoldig landbruk som vil kunne gi opplevelser for allmennheten og hvor flerbruk blir ivaretatt."*
- Mål for friluftsliv: *"Lørenskog kommune skal legge til rette for at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen for øvrig."*
- Mål for bevaring av biologisk mangfold: *"Lørenskog kommune skal redusere faren for å ødelegge naturtyper og for å fjerne arter som står i fare for å forsvinne."*

Rådmannen har merket seg at loven begrenser kommunens mulighet til å fremme kommuneplaner og reguleringsplaner i strid med denne, og at loven vil gjelde foran eldre reguleringsplaner og bebyggelsesplaner, noe som betyr at slike planer ikke lenger har rettsvirkning dersom de er i strid med loven, noe som kan føre til økt restriksjonsnivå i regulerte områder i Marka.

Rådmannen vil vise til at Lørenskog kommune har utarbeidet fire reguleringsplaner som alle ligger innenfor Marka. Disse er:

- 43-8-03 Losbydalen spesialområde, vedtatt den 31.08.05.
- 43-8-04 Del av Losby bruk – konferansesenter, golfbane m.m., vedtatt den 11.12.96.
- 43-8-04 E Losby bruk – utvidelse av golfbane, vedtatt den 22.12.03.
- 42-8-01 Skytebaner i Losby, vedtatt den 07.06.00.

Reguleringsplan for Losbydalen spesialområde utgjør et areal på ca. 6,2 km², og er utarbeidet med formål landskapsvern og kulturminnevern. Reguleringsplanens bestemmelser legger på flere områder sterkere føringer på bruk og vern av denne delen av Marka enn det den nye markaloven legger opp til. Siden planen er omfattende og berører et stort areal, tok arbeidet med planen svært lang tid – ca. 15 år. Rådmannen har ingen forståelse for at ny markalov skal sette denne reguleringsplanen til side.

Lørenskog kommune har gjennom reguleringsplanen for Losbydalen spesialområde også regulert områder i Marka til friområder. Dette gjelder bl.a. badeplasser og teltplasser som har fungert som dette i flere tiår. For å kunne opprettholde en skjøtsel og bruk av disse områdene vil det etter rådmannens oppfatning være mest tjenlig med å opprettholde gjeldende regulering, dvs. friområde.

Flere av de samme planbestemmelsene som ble fastsatt i reguleringsplan for Losbydalen spesialområde ligger også i bestemmelsene for "Del av Losby bruk – konferansesenter, golfbane, m.m." Losbydalen med dens kjerneområde rundt gården og kurs- og konferansesenteret er utviklet til å bli både Lørenskogs og denne regionens grønne utfartsområde. Lørenskog kommune ønsker å utvikle dette områdets kvaliteter ytterligere, og er således bekymret for at markaloven ikke skal kunne tillate virksomheter og aktiviteter som både trekker folk til området rundt golfbanene, besøksgården og kurs- og konferansesenteret, så vel som til turveiene, turstiene, vannene og Marka i umiddelbar nærhet.

Rådmannen vil vise til at kommunen er presentert forslag til utvidelse av kurs- og konferansesenteret på Losby. Etter rådmannens oppfatning bør markaloven også åpne for denne type tilbud, dvs. også for utnyttelse av Marka som næringsvei i form av turisme og lignende. Rådmannen er av den oppfatning at Losby uten de tilbud som gis der i dag i dette området slett ikke ville ha hatt på langt nær samme tiltrekningskraft og bruk både av området rundt anleggene så vel som i anleggenes randområder og innover i Marka.

Dersom reguleringsplanene ikke lenger skal ha virkning, vil Lørenskog kommune, slik rådmannen vurderer dette, måtte be om at ny markagrense endres slik at Losbydalen og Losby Gods og golfbane faller utenfor Marka.

Jakt:

Rådmannen har merket seg at lovens formål spesielt omtaler å sikre områdets spesielle verdi for bl.a. friluftsliv. Rådmannen vil vise til at jakt og fiske ikke omtales spesielt i loven, og at høringsforslaget viser til at eventuelle begrensninger på jakttidene av hensyn til friluftslivet i Marka kan gjøres i medhold av viltloven § 9 og forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jakt sesongene fra 1. april 2007 til og med 31. mars 2012 § 3. Lørenskog har et slikt forbud hva gjelder elgjakt, og dette synes å fungere greit både hva gjelder jegere og grunneiere så vel som andre brukere av Marka. Siden brukerne av Marka stort sett er knyttet til de 19 kommunene i Osloregionen, savner rådmannen et generelt forbud mot jakt i Marka i helgene. Det blir for tilfeldig hvilke kommuner som har tatt seg bryet med å utarbeide egen forskrift for jaktutøvelse. Slikt sett kan det være helgeforsbud mot jakt i en markakommune, mens nabokommunen som kanskje har flere brukere av Marka ikke har forbud. Rådmannen har registrert at enkelte markabrukere holder seg borte fra Marka i helgene – nettopp av frykt for å komme i konflikt med jegere som utøver jakt, og enkelte markabrukere også av frykt for selv å bli beskutt, selv om dette i praksis vel aldri har skjedd i vår del av Marka.

Grenser:

Grensene skal fastsettes når loven er vedtatt og er derfor i utgangspunktet ikke tema for denne høringen. Markagrensen som ble midlertidig vedtatt som RPB den 29. juni 2007 skal være identisk med kommuneplankart for Lørenskog kommune 2007 – 2018 – 2030.

Rådmannen vil vise til at det er to feil i omtalen av Marka i høringsutkastet pkt. 4.1.1. En del av Gjelleråsmarka (side 8) ligger også i Lørenskog kommune (Haneborgåsen), ikke bare Oslo, Skedsmo og Nittedal. En del av Østmarka ligger også i Ski kommune, ikke bare Oslo, Lørenskog, Rælingen og Enebakk.

Myndighetsnivå:

Som følge av RPB vedtatt den 29. juni 2007 har fylkesmannen midlertidig overtatt myndigheten til å behandle søknader om dispensasjon etter plan- og bygningsloven. Med ny markalov vil myndigheten til å behandle søknader bli tilbakeført til kommunen, og det er etter rådmannens vurdering riktig myndighetsnivå.

Rådmannen vil også vise til at Miljøverndepartementet imidlertid skal ta stilling til søknader om dispensasjoner fra forbudet mot etablering av offentlig infrastruktur.

Det heter i høringsbrevet at spørsmålet om en vei er landbruksvei avgjøres av de som har myndighet etter markaloven. Dette er en endring fordi dette spørsmålet avgjøres i dag av de som har myndighet etter forskrift om planlegging og bygging av landbruksveier jf. Rundskriv M-2/97. Rådmannen vil hevde at dette spørsmålet bør avgjøres av de som har spesialkompetanse på landbruk og som har innarbeidet en praksis på området.

Generelt forbud mot bygge- og anleggstiltak:

Byggetiltak i Marka må også i dag søknadsbehandles. Unntatt fra dette er LNF-relaterte tiltak slik også den nye loven legger opp til. Lørenskog kommune vil dermed i hovedsak få den samme saksbehandlingen som i dag.

Høringsutkastet nevner spesielt kårbolig som nødvendig for driften av gårdsbruk. I Marka er det kommunen, som i egenskap av lokal myndighet etter markaloven, er den som tar stilling til spørsmålet. Rådmannen mener det er viktig at vurderingen om behov etter markaloven, ses i sammenheng med den behandling en slik sak har fått etter jordloven.

Rådmannen vil peke på aktivitet som ikke trenger avklaring etter plan- og bygningsloven, men som likevel bør vurderes. For eksempel krever ikke paintballaktivitet anlegg i utgangspunktet. Den nye loven bør avklare hvordan slik aktivitet skal styres. Likeledes er lavvoer utgangspunkt for større arrangement (noen ganger med tilknyttet underholdning på stedet, som for eksempel leirdueskyting).

Lovforslaget tillater landbruk, masseuttak som ikke forurenser, landbruksveier og fradeling til landbruksformål (samdriftsfjøs), vil være eksempler på arealbruk tilknyttet landbruk. Rådmannen vil imidlertid peke på at oppfylling som har til formål landbruk (§ 4 i forurensningsforskriften), må avklares i forhold til andre brukerinteresser. Dette fordi tiltaket vil endre landskapsformen.

Rådmannen registrerer at lovutkastet hviler på at Marka skal anses som et *landbruks-, natur- og friluftsområde* (LNF-område) og at arealbruk i strid med dette formålet er forbudt. Dette innebærer at loven stenger for bygging til de fleste formål, herunder også tiltak som for øvrig har sammenheng med aktiviteter i natur- og friluftsområder som for eksempel hestesenter, rideanlegg, golfbane og friområde. Med unntak for idrettsanlegg og stier og løyper som kan tillates etter nærmere kriterier, kan slike tiltak bare tillates ved dispensasjon. Rådmannen vil igjen vise til de positive erfaringer Lørenskog kommune har hva gjelder utviklingen av Losby, som i sin helhet ligger i Marka, som et utgangspunkt for friluftsliv og nærrekreasjon hvor kurs- og konferansesenteret sammen med golfbanene og besøksgården inngår som et sentralt element både for de som besøker dette området så vel som de som har Losby som utgangspunkt for turer videre inn i Marka. Rådmannen har den oppfatning at verken hestesentre, rideanlegg, golfbane eller friområder bør ekskluderes som framtidige elementer i Marka.

Rådmannen vil peke på at det ikke er samsvar mellom T-1443 og tiltak som er listet opp i høringsdokumentet. I T-1443 er små ridehaller/hestesentre en landbruksaktivitet. Rådmannen kan ikke forstå at det skal være forskjell på hva som skal være definert som landbruk hvorvidt en virksomhet ligger innenfor eller utenfor Marka.

Etablering av idrettsanlegg og anlegg av løyper og stier:

Det er som departementet omtaler i merknadene til § 6 ikke et klart skille mellom hva som skal anses som stier og løyper som kommunen skal søknadsbehandle, og hva som er større stier og løyper som krever reguleringsplan. Spørsmålet kan ved tvil avgjøres av Fylkesmannen i Oslo og Akershus, men dette skillet bør klargjøres så langt råd er i lovutkastet.

Ved anlegg av stier og løyper gir loven plikt til samarbeid med grunneier, og i utgangspunktet kreves grunneiers tillatelse. Kommunen kan gi tillatelse til stier og løyper, men gjennomføring kan bare skje med grunneiers tillatelse (dette kan virke litt uklart). Det er hjemmel til forskrift der departementet i bestemte områder kan pålegge grunneier løyper og stier med erstatning, dvs. en enklere form for vern enn vern av friluftsområder, jf. § 12, men som bare kan gjelde løyper og stier. I tillegg kan fylkesmannen i Oslo og Akershus, også i bestemte områder, gi myndigheter og organisasjoner rett til å anlegge stier og løyper uten skjønn. Her kan grunneier kreve skjønn om erstatning. Etter rådmannens vurdering er det behov for en opprydding/forenkling. Dette kan i hovedsak legges inn under § 12 i og med at stier og løyper alltid vil være en viktig bestanddel av vern til friluftsmål.

Det er viktig at rådighetsinnskrenkning for grunneier blir erstattet.

Ridning er en type aktivitet som flere av gårdene i og i Markas randsone driver som næring. Denne type næring bruker mye av Marka som turmål. I visse områder betyr denne friluftsinnteressen en konflikt med andre typer friluftsbuk og andre grunneieres syn på hva som kan skje på deres eiendom. Rådmannen mener det bør kunne legges til rette for egne ridentier.

Etablering av offentlig infrastruktur:

Lørenskog kommune er tilfreds med at etablering av større veier, kraftproduksjonsanlegg, dammer, vannforsyningssystemer, kraftledninger m.m. i utgangspunktet er forbudt i Marka. Kommunen er også tilfreds med at Miljøverndepartementet skal ha myndighet til å behandle saker om dispensasjon for slike store inngrep. Med den nye loven og dens formål vil muligens, slik vi leser loven, Marka få et mye sterkere vern mot dramatiske inngrep.

Departementet bør klargjøre hva som ligger innenfor rammen av *utbedringer* som kan utføres uten tillatelse. Lovteksten kan tilsynelatende åpne for betydelige inngrep som utvidelse av veier og oppgradering av kraftanlegg uten at det må søkes godkjenning.

Mindre anlegg som fremføring av kommunale vann- og avløpsledninger bør kommunen selv være vedtaksmyndighet for. Det vil fremstå noe urimelig at denne typen inngrep skal behandles og avgjøres av departementet, med eventuell klageadgang til Kongen i statsråd.

Rådmannen er av den oppfatning at nedgraving av kraftkabler og for eksempel et mellom- og lavtrykks distribusjonssystem for naturgass i lavtrykksrør vil kunne få konsekvenser i form av inngrep i landskapet. Denne type tiltak bør nevnes som søknadspliktig, men uten at dette bør avgjøres i departementet. Rådmannen er av den oppfatning at en trasé gjennom Marka vil medføre for store naturinngrep, og at tiltak av denne type bør søkes lagt utenfor Marka.

Motorferdsel:

Lørenskog kommune merker seg at det i markaloven foreslås bestemmelser om motorferdsel som gjelder foran motorferdselsloven. I begge lovene er motorferdsel i utmark i utgangspunktet forbudt med en del unntak. Nytt er at det kan gis egen forskrift som regulerer ferdsel på privat veg.

Lørenskog kommune har ingen lokale forskrifter som gjelder motorferdsel i utmark og vassdrag hjemlet i motorferdselsloven § 3 siste ledd og §§ 5 og 6.

Lørenskog kommune har forvaltet motorferdselloven strengt og har ikke hatt vesentlige problemer med motorferdsel i utmark så langt. Imidlertid ser vi at det kan være behov for å regulere støyende virksomhet. I den forbindelse vil rådmannen vise til at ambulanshelikopterne tilhørende Akershus Universitetssykehus (Helse Sør-Øst) benytter området ved Mønevann/Mønekollen i Losby som øvelsesområde. Lørenskog kommune har aldri mottatt noen søknad om dette og har gjort henvendelser for å få slutt på virksomheten uten at det har gitt resultat. Dette er et attraktivt markaområde som benyttes av svært mange. I de helgene hvor det drives trening av personell i området oppleves virksomheten som svært sjenerende. Jf. lovens formål kan dette ikke aksepteres.

Rådmannen er også opptatt av at bruk av motorferdsel i Marka kan ha positive virkninger på opplevelse av Marka. Dette gjelder bl.a. transport av ved som enkeltpersoner hugger i Marka og på den måten hjelper grunneier med tynningshogst. Det vil være behov for transport av veden ut av Marka. Alternativet er at grunneier selv må drive tynning til en helt annen pris og sannsynligvis med hjelp av skogsmaskiner, noe en ikke kan være tjent med. Rådmannen mener at loven bør tillate denne type nyttetransport.

Rådmannen vil også vise til at kommunen har behov for å benytte motoriserte båter på vann som er mindre enn 2 km². Lørenskog kommune har flere friområder innenfor Marka som har behov for skjøtsel. Ikke minst fjerning av avfall. Til dette benyttes både bil og båt som hjelpemiddel for å holde Marka ren. Rådmannen mener at loven bør tillate også denne type nyttetransport.

Hjemmel til å begrense eller forby motorisert ferdsel på privat veg har unntak for fastboende og besøkende til disse. Rådmannen er usikker på om unntaket også vil gjelde kjøring knyttet til landbruk generelt, for eksempel tømmerdrift/tilsyn av grunneiere som ikke bor på eiendommen. Av hensyn til forutsigbarhet, og for å unngå kjøreskader på veiene, bør kjøring i forbindelse med landbruk unntas på en tydeligere måte i lovteksten.

Dispensasjon:

En egen dispensasjonsbestemmelse gir kommunen myndighet til å gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelsene om forbudet mot bygge- og anleggstiltak, planlegging, etablering av idrettsanlegg, anlegg av stier og løyper og forbudet mot motorferdsel i utmark og vassdrag. Hensynene i lovens formål er førende, og bestemmelsen om dispensasjon i plan- og bygningsloven gjelder ikke. Lørenskog kommune tar bestemmelsen til etterretning.

I Lørenskog kommune er det flere boliger og noen hytter i området som kan bli omfattet av markaloven. I forhold til dagens forvaltning vil dispensasjonsbestemmelsen bl.a. innebære at kommunen må vurdere om det kan gis dispensasjon fra *loven* mens det nå gis dispensasjon fra *kommuneplanen eller gjeldende reguleringsplan*. Loven angir ikke hvilken instans i kommunen som skal ivareta dette, men det vil være naturlig at dette tillegges planutvalget og knyttes opp til byggesaksbehandling. Dersom det er åpenbart at hensynet til natur og friluftsliv ikke blir negativt berørt, antas det at loven ikke nødvendigvis vil medføre strengere praksis for byggetiltak ved eksisterende boliger og hytter.

Jordloven skal behandle saker som krever omdisponering av areal. Dette gjelder søknader om dispensasjon etter § 4 eller søknader som krever omdisponering etter §§ 5 og 6. Det synes som det kan være saker som krever avklaring samtidig med saksbehandling etter markaloven, og dette bør nevnes i § 10 i lovutkastet.

Dokumentasjonskravene som kreves etter plan- og bygningsloven, gjelder for markaloven. Utover det som er sagt om idrettsanlegg og saksbehandling, bør størrelsen på lysforurensning dokumenteres.

Klager på kommunale vedtak:

Lørenskog kommune ser fordeler med at *en* fylkesmann blir klageinstans for alle kommunene som omfattes av Marka, for eksempel når det gjelder lik behandling av klager og mer helhetlig forvaltning av Marka. Rådmannen har derfor ingen motforestillinger mot at Fylkesmannen i Oslo og Akershus blir felles klageinstans for markaloven.

Organisasjoner med friluftsliv som formål kan etter lovutkastet klage på vedtak fattet av kommunen om etablering og utvidelse av idrettsanlegg, anlegg av stier og løyper og dispensasjoner. Dette er en videreføring av praksis som Lørenskog kommune, etter rådmannens vurdering, bør være tilfreds med.

Skogbruk:

Skogbruk er i dag tillatt, men det er meldeplikt for foryngelseshogst i samsvar med forskrift av 2. april 1993 om skogbehandling og skogsdrift for skogområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) til landbruksmyndighetene. I Lørenskog er Regionkontor landbruk vedtaksmyndighet. I vedtaket kan det gis vilkår for hogsten, for eksempel om å ivareta spillplasser, kantsoner, reirtrær og lignende. Forskriften er hjemlet i lov av 27. mai 2005 om skogbruk. Skogbruksloven har bestemmelser i formålsparagrafen om å sikre bærekraftig skogbruk, herunder hensynet til biologisk mangfold, friluftsliv, landskap og kulturminner.

Rådmannen er av den oppfatning at bestemmelser som påvirker Marka i vesentlig grad bør samles i markaloven. Skogbruket er en av de påvirkningsfaktorene i Marka som berører friluftsliv og biologisk mangfold i betydelig grad. Skogbruksloven, markaforskriften og forskrift av 7. juni 2006 om bærekraftig skogbruk er likevel egnet til å ivareta hensynene som den nye markaloven stiller opp, så lenge de forvaltes med fokus på å ivareta friluftsliv, biologisk mangfold, kulturminner og landskap på en god måte. Rådmannen mener således at skogbruksreglene fortsatt bør være hjemlet i skogloven.

Når det gjelder skogsdrift er det ingen nye regler som omhandler skogskjøtsel, skogsdrift og skogsveibygging i den nye loven. Det er verdt å merke seg at andre formål enn de som er knyttet til miljøverdiene, og som reguleres etter loven, skal vike for viktige miljøhensyn. Dette er en formulering som gir et større vern av miljøverdiene enn det som ligger i forholdet mellom miljøverdier og skogbruk i formålet i skogloven. Jf. skogloven skal skogbruk kunne drives ved å sikre det biologiske mangfoldet, og ved å ta hensyn til landskap, friluftsliv og kulturverdier. Dette må forstås slik at skogbruk fortsatt skal drives etter en samlet vurdering av økologiske, miljømessige og driftsøkonomiske forhold.

Samordning over kommunegrenser eller nasjonale hensyn:

Rådmannen slutter seg til at saker som krever samordning over kommunegrenser eller krever nasjonale hensyn behandles av departementet.

Særskilt vern:

Helt nytt med markaloven er at områder kan vernes av hensyn til friluftsliv og naturopplevelser. Denne bestemmelsen kan brukes på områder med særlige naturopplevelsesverdier av regional eller nasjonal verdi, og kan for eksempel legge begrensninger på skogsdriften. Det forutsettes imidlertid at det gjennomføres gode prosesser med grunneierne. Rådmannen slutter seg til den nye bestemmelsen, men vil samtidig igjen

vise til at kommunen selv har gjennomført dette bl.a. i reguleringsplan for Losbydalen spesialområde.

Rådmannen tar til etterretning at reglene for saksbehandling både for vern og midlertidig vern følger samme retningslinjer som vern etter naturvernloven, og at erstatning fra staten ved eventuelle økonomiske tap kan kreves i samsvar med alminnelige rettsgrunnsetninger.

Områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet, kan vernes som friluftslivsområde. Vurdering av hva som kan vernes, skjer etter en helhetsvurdering av områdets kvaliteter. Rådmannen mener det i tillegg bør utarbeides en kost/nytte analyse hvor skogbruksforhold tas opp i sin fulle bredde.

Der det legges opp til begrensninger på skogsdrift, bør det likevel etableres en kontakt til grunneier som har til hensikt først å lage en avtale om en bestemt type skjøtsel før verving skjer. For eksempel om området krever forsiktig uttak av skog, bør det kunne gis kompensasjon og/eller et tilskudd for å få dette til. Landbrukskontoret i kommunen bør opprette en megling mellom de som har kompetanse med dette arbeidet og den grunneier som blir berørt.

Rådmannen vil peke på at midlertidig vern bør kompenseres. Det har vært mange konflikter knyttet til midlertidig vern etter naturvernloven.

Noen friluftsområder er også lite egnet for vern fordi det i friluftsområder er bred enighet om å skape mest mulig variasjon ved skjøtsel. Skjøtsel er vanskelig å håndtere i erstatningssammenheng. Rådmannen mener mange viktige friluftsområder kan sikres på en mer positiv måte gjennom eksisterende ordning med tilskudd til miljøtiltak i skog eller som miljøtiltak i skogfundsordningen. Vurdering av friluftsområder for vern har mange flere fasetter enn vern etter naturvernloven, og bør etter vårt syn konkretiseres. Er det hensiktsmessig med vern i store sammenhengende områder, og hvilket vern er ønskelig i "friluftslivets nøkkelbiotoper" som ikke kan løses i avtale med grunneier?

Lovgiver bør også se på muligheten av et regelverk som gir grunneier et visst fortrinn ved skjøtselsoppgaver på egen eiendom. Dette vil senke konfliktnivået, og bidra til at eierskap og inntektsgrunnlag til en viss grad kan videreføres i et vernet friluftsområde.

Markaråd:

Rådet skal fremme formålet med loven og vil tjene som en ombudsmann i forvaltningen av Marka. Rådmannen vil ikke tilrå at det opprettes et eget markaråd, jf. lovutkastet forslag om at det *kan* opprettes et slikt råd. Omlag 64 % av kommunens areal ligger innenfor Marka, og rådmannen er av den oppfatning at Lørenskog kommune i alle år har skjermet Marka mot inngrep som ville kunne redusere dens verdi for friluftsliv, biologisk mangfold, m.m. Rådmannen er av den oppfatning at kommunen også i framtida vil være den som best vil kunne ivareta markainteressene til glede for fellesskapet.

Dersom departementet likevel skulle ønske å opprette et eget markaråd, vil rådmannen anbefale at jord- og skogbruksfaglig ekspertise fra kommunen bør sitte i rådet. Dette betyr at mange avklaringer kan skje i samme forum. Spørsmål vedrørende jordbruksrelaterte plasser/kulturmiljøer kan løftes opp som temaområde.

Tilsyn og kontroll:

Rådmannen ser positivt på at Statens naturoppsyn (SNO) skal ha tilsynsansvar i tillegg til kommunene. En fordel vil være et mer enhetlig tilsyn på tvers av kommunegrensene. En

annen at kommunene selv har begrenset med ressurser til nye tilsynsoppgaver, og at statlige SNO kan bli et tilskudd til dette arbeidet.

Økonomiske konsekvenser:

Lovutkastet viderefører dagens byggeforbud i Marka, men vil likevel gjøre det vanskeligere å få tillatelse til bygging, først og fremst på grunn av at kommunens reguleringsadgang begrenses. Rådmannen viser til tidligere vurdering hva gjelder eksisterende reguleringsplaner i Marka. For kommunen vil dette muligens kunne føre til færre søknader om bygging i Marka, mens byggepresset utenfor Marka vil kunne øke noe. Kommunen beholder myndigheten til å behandle søknader, men antas samlet sett sannsynligvis ikke å få økt saksmengde. Forslaget anses derfor ikke å få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Konsekvenser for bærekraftig utvikling:

Rådmannen vil vise til at formålet med loven er å bevare Marka med et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø, og å sikre områdene for friluftsliv, naturopplevelse og idrett – alt i et langsiktig perspektiv. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål. Med de forbehold og tilføyninger som framkommer i rådmannens vurdering, er det rådmannens oppfatning at loven muligens vil kunne bidra til en ytterligere bærekraftig utvikling innenfor markaområdene.

Avslutning:

Rådmannen er av den oppfatning at Lørenskog, som forvalter av Marka, gjennom mange år har skjettet sin oppgave svært godt. Bl.a. har kommunens utbyggingsstrategi fulgt opp de statlige føringer gitt gjennom samordnet areal- og transportplanlegging ved at kommunen utvikles innenfor Lørenskog tettsted for ved dette å bevare de viktigste grønne lungene, jordbruksområdene og Marka.

Rådmannen er også av den oppfatning at kommunen har hatt et ryddig forhold til grunneiere i Marka, organisasjoner knyttet til Marka og til enkeltpersoner som benytter seg av Marka og dens ulike tilbud. Kommunen har gjennom de siste tiårene registrert få konflikter – og de aktuelle konfliktene har vært løst på en god måte. Rådmannen tenker særlig på tidligere store flatehogster og generell skogbruksdrift i Marka og hvor skogeierne i dag driver på en langt mer bærekraftig måte enn tidligere, jf. bl.a. "Levende Skog-standarder". Konflikt i forhold til utvidelse av lysløype har også roet seg, og rådmannen registrerer at traséen er blitt svært populær så vel sommer som vinter. Utviklingen av Losby med kurs- og konferansesenter, golfbaner og besøksgård møtte også stor motstand da dette var i planleggingsfasen. I dag er det knapt noen som angrer på at området ble utviklet til hva det er blitt. Dette til glede for svært mange – også markabrukere i ulike aldre.

Rådmannen er fortsatt av den oppfatning at kommunen vil være den beste instans til å forvalte Marka. Av den grunn er rådmannen svært usikker på om det er behov for en egen markalov. Rådmannens prinsipale forslag til innstilling for kommunestyret er å ikke anbefale at det utarbeides ny markalov.

Dersom departementet likevel skulle ønske å fremme lovforslaget for behandling i Stortinget, er rådmannens sekundære forslag til innstilling at høringsinnspillet, vedlegg 6, datert 11.10.07, innarbeides i den nye loven.

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Lørenskog kommune er av den oppfatning at dagens praksis for forvaltning av Marka

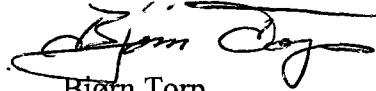
bør fortsette, og ønsker ikke at det utarbeides ny lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).

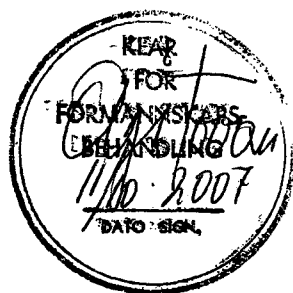
Lørenskog kommune ønsker å opprettholde eksisterende reguleringsplaner innenfor Marka, og at endret arealbruk kun kan skje gjennom behandling av kommuneplan eller reguleringsplan.

2. Dersom departementet likevel skulle ønske å fremme lovforslaget for behandling i Stortinget, ønsker Lørenskog kommune at kommunens høringsinnspill, vedlegg 6, vedrørende sekundært forslag til innstilling – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), datert 11.10.07, innarbeides i den nye loven.

Lørenskog den 11. oktober 2007.

Arne Heilemann
rådmann

Bjørn Torp
miljøvernssjef

Vedlegg 6 – k.sak til kommunestyrets møte den 31. oktober 2007

Sekundært forslag til innstilling – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).

Lørenskog kommunestyre har den oppfatning at kommunen, som forvalter av Marka, gjennom mange år har skjøttet sin oppgave svært godt. Bl.a. har kommunens utbyggingsstrategi fulgt opp de statlige føringer gitt gjennom samordnet areal- og transportplanlegging ved at kommunen utvikles innenfor Lørenskog tettsted for ved dette å bevare de viktigste grønne lungene, jordbruksområdene og Marka.

Som forvalter av Marka har Lørenskog kommune hatt et ryddig forhold til grunneiere i Marka, organisasjoner knyttet til Marka og til enkeltpersoner som benytter seg av Marka og dens ulike tilbud, og kommunen har mange samarbeidsprosjekter på gang med disse innen ulike områder knyttet til Marka. Lørenskog kommune har den oppfatning at kommunen vil være den beste instans til å forvalte Marka.

Dersom Stortinget likevel skulle vedta ny markalov, har Lørenskog kommune følgende innspill:

Lørenskog kommune slutter seg til høringsutkastet til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) med henvisning til saksframstilling og vurdering og med forslag til følgende endringer:

1. Lovens formål:

Lørenskog kommune har merket seg at loven begrenser kommunens mulighet til å fremme kommuneplaner og reguleringsplaner i strid med denne, og at loven vil gjelde foran eldre reguleringsplaner og bebyggelsesplaner, noe som betyr at slike planer ikke lenger har rettsvirkning dersom de er i strid med loven. Lørenskog kommune har bl.a. utarbeidet reguleringsplan for Losbydalen spesialområde utgjør et areal på ca. 6,2 km², og som er utarbeidet med formål landskapsvern og kulturminnevern. Reguleringsplanens bestemmelser legger på flere områder sterkere føringer på bruk og vern av denne delen av Marka enn det den nye markaloven legger opp til.

Lørenskog kommune har gjennom reguleringsplanen for Losbydalen spesialområde også regulert områder i Marka til friområder. Dette gjelder bl.a. badeplasser og teltplasser som har fungert som dette i flere tiår. For å kunne opprettholde en skjøtsel og bruk av disse områdene mener Lørenskog kommune det fortsatt vil være mest tjenelig at disse områdene fortsatt er regulert til friområder.

Lørenskog kommune er av den oppfatning at følgende fire reguleringsplaner, som alle ligger innenfor Marka, fortsatt bør ha gyldighet:

- 43-8-03 Losbydalen spesialområde, vedtatt den 31.08.05.
- 43-8-04 Del av Losby bruk – konferansesenter, golfbane m.m., vedtatt den 11.12.96.
- 43-8-04 E Losby bruk – utvidelse av golfbane, vedtatt den 22.12.03.
- 42-8-01 Skytebaner i Losby, vedtatt den 07.06.00.

Dersom de fire reguleringsplanene ikke lenger skal ha virkning, vil Lørenskog kommune be om at ny markagrense endres slik at de ovennevnte områdene faller utenfor Marka.

Lørenskog kommune utvikler Losbydalen og Losby med kjerneområde rundt besøksgården, golfbanene og kurs- og konferansesenteret til å bli både Lørenskogs og denne del av regionens grønne utfartsområde. Lørenskog kommune ønsker å utvikle dette områdets kvaliteter ytterligere, og er således bekymret for at markaloven ikke skal kunne tillate virksomheter og aktiviteter som både trekker folk til området rundt golfbanene, besøksgården og kurs- og konferansesenteret, så vel som til turveiene, turstiene, vannene og Marka i umiddelbar nærhet. Det er kommunens oppfatning at loven også må åpne for annen næringsvirksomhet enn landbruk, som for eksempel turisme.

2. Jakt:

Lørenskog kommune har merket seg at lovens formål spesielt omtaler å sikre områdets spesielle verdi for bl.a. friluftsliv. Kommunen vil vise til at jakt og fiske ikke omtales spesielt i loven, og at høringsforslaget viser til at eventuelle begrensninger på jakttidene av hensyn til friluftslivet i Marka kan gjøres i medhold av viltloven § 9 og forskrift om jakt- og fangsttider samt sankning av egg og dun for jaktstasjonene fra 1. april 2007 til og med 31. mars 2012 § 3. Lørenskog har et slikt forbud hva gjelder elgjakt, og dette synes å fungere greit både hva gjelder jegere og grunneiere så vel som andre brukere av Marka.

Lørenskog kommune ber om at det tas inn et generelt forbud mot jakt i Marka på lørdager og søndager. Dette fordi det blir for tilfeldig hvilke kommuner som har tatt seg bryet med å utarbeide egen forskrift for jaktutøvelse.

3. Grenser:

Lørenskog kommune vil vise til at det er to feil i omtalen av Marka i høringsutkastet pkt. 4.1.1. En del av Gjelleråsmarka (side 8) ligger også i Lørenskog kommune (Haneborgåsen), ikke bare Oslo, Skedsmo og Nittedal. En del av Østmarka ligger også i Ski kommune, ikke bare Oslo, Lørenskog, Rælingen og Enebakk.

4. Myndighetsnivå:

Det heter i høringsbrevet at spørsmålet om en vei er landbruksvei avgjøres av de som har myndighet etter markaloven. Dette er en endring fordi dette spørsmålet avgjøres i dag av de som har myndighet etter forskrift om planlegging og bygging av landbruksveier jf. Rundskriv M-2/97. Lørenskog kommune har den oppfatning at dette spørsmålet bør avgjøres av de som har spesialkompetanse på landbruk og som har innarbeidet en praksis på området.

5. Generelt forbud mot bygge- og anleggstiltak:

I Marka er det kommunen, som i egenskap av lokal myndighet etter markaloven, er den som tar stilling til spørsmål om kårbolig. Lørenskog kommune mener det er viktig at vurderingen om behov etter markaloven, ses i sammenheng med den behandling en slik sak har fått etter jordloven.

Lørenskog kommune vil peke på aktiviteter som ikke trenger avklaring etter plan- og

bygningsloven, men som likevel bør vurderes. For eksempel krever ikke paintballaktivitet anlegg i utgangspunktet. Den nye loven bør avklare hvordan slik aktivitet skal styres. Likeledes er lavvoer utgangspunkt for større arrangement (noen ganger med tilknyttet underholdning på stedet, som for eksempel leirdueskyting).

§ 4 tillater landbruk. Masseuttak som ikke forurenses, landbruksveier og fradeling til landbruksformål (samdriftsfjøs), vil være eksempler på arealbruk tilknyttet landbruk. Lørenskog kommune vil imidlertid peke på at oppfylling som har til formål landbruk (§ 4 i forurensningsforskriften), må avklares i forhold til andre brukerinteresser. Dette fordi tiltaket vil endre landskapsformen.

Lørenskog kommune registrerer at lovutkastet hviler på at Marka skal anses som et *landbruks-, natur- og friluftsområde* (LNF-område) og at arealbruk i strid med dette formålet er forbudt. Dette innebærer at loven stenger for bygging til de fleste formål, herunder også tiltak som for øvrig har sammenheng med aktiviteter i natur- og friluftsområder som for eksempel hestesenter, rideanlegg, golfbane og friområder. Med unntak for idrettsanlegg og stier og løyper som kan tillates etter nærmere kriterier, kan slike tiltak bare tillates ved dispensasjon. Lørenskog kommune vil vise til de positive erfaringer som kommunen har hva gjelder utviklingen av Losby, som i sin helhet ligger i Marka, som et utgangspunkt for friluftsliv og nærrekreasjon hvor kurs- og konferansesenteret sammen med golfbanene og besøksgården inngår som et sentralt element både for de som besøker dette området så vel som de som har Losby som utgangspunkt for turer videre inn i Marka. Lørenskog kommune har den oppfatning at verken hestesentre, rideanlegg, golfbane eller friområder bør ekskluderes som framtidige elementer i Marka.

Lørenskog kommune vil peke på at det ikke er samsvar mellom T-1443 og tiltak som er listet opp i høringsdokumentet. I T-1443 er små ridehaller/hestesentre en landbruksaktivitet. Hvorvidt en virksomhet skal være definert som landbruk bør etter kommunens oppfatning ikke avhenge av om denne er lokalisert innenfor eller utenfor Marka.

6. Etablering av idrettsanlegg og anlegg av løyper og stier:

Lørenskog kommune mener det er behov for en opprydding/forenkling hva gjelder regelverk for anlegg av stier og løyper, og viser bl.a. til at loven gir plikt til samarbeid med grunneier, og i utgangspunktet kreves grunneiers tillatelse. Kommunen kan dessuten gi tillatelse til opparbeiding av stier og løyper, men gjennomføring kan bare skje med grunneiers tillatelse. Det gis også hjemmel til å utarbeide forskrift der departementet i bestemte områder kan pålegge grunneier løyper og stier med erstatning, noe som er å oppfatte som en enklere form for vern enn vern av friluftsområder, jf. § 12, men kan bare gjelde løyper og stier. I tillegg kan Fylkesmannen i Oslo og Akershus, også i bestemte områder, gi myndigheter og organisasjoner rett til å anlegge stier og løyper uten skjønn. Her kan grunneier kreve skjønn om erstatning. Lørenskog kommune er av den oppfatning at denne type tiltak bør legges inn under § 12, særskilt vern, i og med at stier og løyper alltid vil være en viktig bestanddel av vern til friluftformål.

Ridning er en type aktivitet som flere av gårdene i og i Markas randsone driver som næring. Denne type næring bruker mye av Marka som turmål. I visse områder betyr denne friluftsinntak en konflikt med andre typer friluftsbruk og andre grunneieres

syn på hva som kan skje på deres eiendom. Lørenskog kommune har den oppfatning at det bør kunne legges til rette for egne ridestier.

7. Etablering av offentlig infrastruktur:

Lørenskog kommune ber departementet klargjøre hva som ligger innenfor rammen av *utbedringer* som kan utføres uten tillatelse. Lovteksten kan tilsynelatende åpne for betydelige inngrep som utvidelse av veier og oppgradering av kraftanlegg uten at det må søkes godkjenning.

Det er kommunens oppfatning at kommunen selv bør være vedtaksmyndighet for mindre anlegg som fremføring av kommunale vann- og avløpsledninger. Det vil fremstå noe urimelig at denne typen inngrep skal behandles og avgjøres av departementet, med eventuell klageadgang til Kongen i statsråd.

Lørenskog kommune er av den oppfatning at nedgraving av kraftkabler og for eksempel et mellom- og lavtrykks distribusjonssystem for naturgass i lavtrykksrør vil kunne få konsekvenser i form av inngrep i landskapet. Denne type tiltak bør nevnes som søknadspiktig, men uten at dette bør avgjøres i departementet. Kommunen er av den oppfatning at en trasé gjennom Marka vil medføre for store naturinngrep, og at tiltak av denne type bør søkes lagt utenfor Marka.

8. Motorferdsel:

Lørenskog kommune er opptatt av at brukere av Marka skal kunne oppleve omgivelsene uten plagsom støy. Kommunen ser med bekymring på den øvelsestrening som ambulanshelikopterene ved Akershus Universitetssykehus bedriver i området ved Mønevann/Mønekollen i Losby – også i enkelte helger. Lørenskog kommune er ikke kjent med at dette området i Marka er tillatt som øvelsesområde, og har henvendt seg til ambulansetjenesten for å få slutt på virksomheten uten at det har gitt noe resultat. Dette er et attraktivt markaområde som benyttes av svært mange. I de helgene hvor det drives trening av personell i området oppleves virksomheten som svært sjenerende. Jf. lovens formål bør dette ikke kunne tillates innenfor Marka.

Lørenskog kommune er også opptatt av at bruk av motorferdsel i Marka kan ha positive virkninger på opplevelse av Marka. Dette gjelder bl.a. transport av ved som enkeltpersoner hugger i Marka og på den måten hjelper grunneier med tynningshogst. Det vil være behov for transport av veden ut av Marka. Alternativet er at grunneier selv må drive tynning til en helt annen pris og sannsynligvis med hjelp av større skogsmaskiner, noe en ikke kan være tjent med. Lørenskog kommune mener at loven bør tillate denne type nyttetransport.

Lørenskog kommune vil også vise til at den har behov for å benytte motoriserte båter på vann som er mindre enn 2 km². Lørenskog kommune har flere friområder innenfor Marka som har behov for skjøtsel. Til dette benyttes både bil og båt som hjelpemiddel for å holde Marka ren. Lørenskog kommune mener at loven bør tillate også denne type nyttetransport.

Hjemmel til å begrense eller forby motorisert ferdsel på privat vei har unntak for fastboende og besøkende til disse. Lørenskog kommune er usikker på om unntaket også vil gjelde kjøring knyttet til landbruk generelt, for eksempel tømmerdrift/tilsyn av grunneiere som ikke bor på eiendommen. Av hensyn til forutsigbarhet, og for å unngå

kjøreskader på veiene, bør kjøring i forbindelse med landbruk unntas på en tydeligere måte i lovteksten.

9. Dispensasjon:

Lørenskog kommune vil gjøre oppmerksom på at det finnes flere boliger og noen hytter innenfor Marka som vil bli omfattet av loven. I forhold til dagens forvaltning vil dispensasjonsbestemmelsen bl.a. innebære at kommunen må vurdere om det kan gis dispensasjon fra loven mens det nå gis dispensasjon fra kommuneplanen eller gjeldende reguleringsplan. Loven angir ikke hvilken instans i kommunen som skal ivareta dette, men det vil være naturlig at dette tillegges planutvalget og knyttes opp til byggesaksbehandling. Dersom det er åpenbart at hensynet til natur og friluftsliv ikke blir negativt berørt, vil Lørenskog kommune anta at loven ikke nødvendigvis vil medføre strengere praksis for byggetiltak ved eksisterende boliger og hytter.

Jordloven skal behandle saker som krever omdisponering av areal. Dette gjelder søknader om dispensasjon etter § 4 eller søknader som krever omdisponering etter §§ 5 og 6. Det synes som det kan være saker som krever avklaring samtidig med saksbehandling etter markaloven, og dette bør nevnes i § 10.

Dokumentasjonskravene som kreves etter plan- og bygningsloven, gjelder for markaloven. Utover det som er sagt om idrettsanlegg og saksbehandling, bør størrelsen på lysforurensning dokumenteres.

10. Særskilt vern:

Før særskilt vern vurderes, har Lørenskog kommune den oppfatning at det bør forsøkes avtale med grunneier og bruk av eksisterende ordninger for landbruket.

Når verneområder skal velges, bør det lages en kost/nytteanalyse, som bl.a. må omfatte skogbruket.

Kommunenes landbrukskompetanse bør kunne nyttes for å gi riktig tilbud om skjøtsel for ulike verneområder.

11. Markaråd:

Lørenskog kommune vil ikke tilrå at det opprettes et eget markaråd. Omlag 64 % av kommunens areal ligger innenfor Marka, og kommunestyret er av den oppfatning at kommunen, som forvalter av Marka, i alle år har skjermet Marka mot inngrep som ville kunne redusere dens verdi for friluftsliv, biologisk mangfold, m.m. Lørenskog kommune er av den oppfatning at kommunen også i framtida vil være den som best vil kunne ivareta markainteressene til glede for fellesskapet.

Dersom departementet likevel skulle ønske å opprette et eget markaråd, vil kommunestyret anbefale at jord- og skogbruksfaglig ekspertise fra kommunen bør sitte i rådet.

Særutskrift av møtebok

Til:
Arkivsak

Saksbehandler: Anne Grethe Svanstrøm **Direkte telefon:** 67 93 40 02

Vår ref.: 07/467 - 20/07/30999

Klassering: K11

Dato: 05.11.2007

KS-088/07 - Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - Høring

Det er fattet følgende vedtak:

Rådmannens forslag til innstilling:

1.	Lørenskog kommune er av den oppfatning at dagens praksis for forvaltning av Marka bør fortsette, og ønsker ikke at det utarbeides ny lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Lørenskog kommune ønsker å opprettholde eksisterende reguleringsplaner innenfor Marka, og at endret arealbruk kun kan skje gjennom behandling av kommuneplan eller reguleringsplan.
2.	Dersom departementet likevel skulle ønske å fremme lovforslaget for behandling i Stortinget, ønsker Lørenskog kommune at kommunens høringsinnspill, vedlegg 6, vedrørende sekundært forslag til innstilling – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), datert 11.10.07, innarbeides i den nye loven.

24.10.2007 Formannskapet

Forslag framsatt i møte:

Martin Bjerke (SV) fremmet følgende forslag:

”Kommunestyret slutter seg til rådmannens sekundære forslag til innstilling med følgende endringer:

2., 3. og 4. avsnitt erstattes av følgende:

Lørenskog kommunestyre slutter seg til å fastsette en egen markalov for Oslo og nærliggende kommuner. Kommunestyret anser en slik lov som et viktig virkemiddel for å ivareta en langsiktig og helhetlig forvaltning av Marka i området.

Kommunestyret har følgende merknader/forslag til endringer:

1. Lovens formål

De to siste avsnitt utgår og erstattes av følgende:

For å tydeliggjøre lovens formål, vil Lørenskog kommune i forbindelse med utarbeidelsen av forskriften som fastsetter markagrensa be om at markagrensa endres slik at områdene som disse fire reguleringsplanene omhandler faller utenfor Marka.”

Votering:

Saken oversendes kommunestyret uten formannskapetets innstilling.
Forslag fremmet av Martin Bjerke følger protokollen.

31.10.2007 Kommunestyret

Forslag framsatt i møte:

Ingen.

Votering:

Forslag fremmet av Martin Bjerke i formannskapet ble forkastet med 30 mot 17 stemmer (H, KrF, LIVH, SV, V, SP).
Rådmannens forslag til innstilling ble vedtatt med 30 mot 17 stemmer (H, KrF, LIVH, SV, V, SP).

KS-088/07 Vedtak:

1.	Lørenskog kommune er av den oppfatning at dagens praksis for forvaltning av Marka bør fortsette, og ønsker ikke at det utarbeides ny lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Lørenskog kommune ønsker å opprettholde eksisterende reguleringsplaner innenfor Marka, og at endret arealbruk kun kan skje gjennom behandling av kommuneplan eller reguleringsplan.
2.	Dersom departementet likevel skulle ønske å fremme lovforslaget for behandling i Stortinget, ønsker Lørenskog kommune at kommunens høringsinnspill, vedlegg 6, vedrørende sekundært forslag til innstilling – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), datert 11.10.07, innarbeides i den nye loven.

Følgende hadde ordet til saken:

Martin Bjerke (SV), Ragnar Kristoffersen (DnA), Sigmund Kristoffersen (DnA),
Tom Sørli (H), Arne Bjørnholt (SP), Sverre Bugge (DnA), Martin Bjerke (SV)

Rett utskrift bekreftes:

Anne Grethe Svanstrøm
utvalgssekretær